Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ЛЮТОГО 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 28, 1985 No. 39. VOL. XCI.

„РІДЕРС ДАЙДЖЕСТ" ПОМІСТИВ СТАТТЮ ПРО В. ПОЛОВЧАКА

Пелзентвілл, Н. Й. — Престижевий і популярний серед читачів журнал „Рідерс Дайджест" помістив у березневому числі довгу — на шість сторінок друку — статтю Джана Баррона про молодого українського юнака Володимира Половчака, родина якого — мати, батько і молодший брат — повернулися в Україну, після голосного протесту і контроверсійних заяв Американської юнії громадських свобід, совєтської амбасади у Вашінґтоні, наймлених нею адвокатів і совєтських, як також деяких західніх засобів масової інформації, а Володимир і його сестра Наталія залишились на правах політичних іміґрантів у З'єднаних Стейтах Америки і від цього свого рішення не хотіли відступити.

Сестра Наталія не мала проблеми, бо її Служба іміґрації і натуралізації потрактувала як дорослу особу, яка мала право вибирати де вона хоче жити. Для „Володі" як його популярно називали українці Чикаґо, почався довгий процес судових розправ, які дуже часто мусіли рівночасно розглядати і узгляднювати дві справи: його бажання залишитися в цій країні і вимогу батьків „віддати їм їхнього сина".

Очевидно, адвокат Юліян Куляс, який присвятив цій специфічній справі максимальну увагу, у співдії з іншими адвокатами, завзято обороняв право В. Половчака на залишення у вільній країні, тимбільше, що таке було бажання його, тоді ще малолітнього, кліента.

В жовтні цього року В. Половчакові сповниться 18 років і, згідно зі стейтовими законами Іллиной, він зможе остаточно вирішити сам за себе, чого він хоче і до чого змагає. Тим часом він має притулок і право перебування в Америці, вчиться, працює і любується життям на свободі.

Стаття Дж. Баррона цікаво написана і тому було б корисно, щоб її прочитали якнайбільше українських читачів та відгукнулися на неї.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р Д. СТАХІВ

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 1-го березня ц.р., о годині 7-ій вечора, тут при 136 Друга авеню, д-р Денис Стахів виголосить доповідь з прозірками і коментарем на тему: „На верхах континентального вододілу". Доповідь основуватиметься на мандрівках у північні скелясті гори Альберти і Монтани. Після доповіді — запити.

В Ню Йорку відзначать роковини Т. Шевченка

Ню Йорк. — Заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій і Наукового Товариства ім. Шевченка, тут в неділю, 10-го березня, о год. 2:30 по полудні, в залі середньої школи Ашер Ліві, при 1-ій авеню, між 11-ою і 12-ою вулицями, відбудеться концерт для прослави Пророка України Тараса Шевченка.

У програмі візьмуть участь: проф. Володимир Барагура — слово про Т. Шевченка, мішаний хор „Думка" під диригентурою Семена Комірного, Ольга Шкафаровська-Рудик — рецитація, Оленка Геймур і Ігор Даріян Кравців — сольоспів.

Квитки вступу в ціні 5 дол. від особи можна придбати в українських крамницях „Арка" і „Сурма" та при вступі на залю в день концерту.

М. Кокольська-Мусійчук виступить в УІА

Ню Йорк. — В неділю, 3-го березня ц.р., о год. 3:30 по полудні в серії концертів клясичної музики під керівництвом Ігоря Соневицького виступить в Українському Інституті Америки заслужена співачка Марта Кокольська-Мусійчук при акомпаньяменті піяніста Томи Гринькова.

М. Кокольська- Мусійчук

В першій частині солістка виконає твори визначного сучасного композитора І. Соневицького, а в другій — монолог Ганни з опери „Наймичка" М. Вериківського, дві арії Галі з опери „Назар Стодоля" К. Данькевича, арію Дзвінки з опери „Довбуш" А. Рудницького та арію Оксани з опери „Гайдамаки" Ю. Мейтуса.

Василь і Лідія Кий зложили дар у 1000-ліття

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Відомі філантропи, визначні меценати ФКУ Василь і Лідія Кий, які встановили в 1976 році постійний фонд імени їхньої сім'ї для збагачування україніки в бібліотеках Гарвардського університету, спостерігаючи зусилля Українськго Гарварду для гідного відзначення 1000-ліття Християнства України, виявили знову притаманну їм щедрість.

Одержано від них поновний даток в сумі 7,000 долярів з таким розподілом:

(1) на фонд заплянованої катедри української релігійної думки в Богословській школі Гарвардського університету та в дружню згадку висвячення в диякони довголітнього працівника ФКУ Богдана Тарнавського;

(2 У світлу пам'ять приятеів - друзів, що відійшли у вічність: Микола Хархаліс, Павло Клим, Іван Ценкий, Ярослав Лабка — 1,000 дол.

(3) У світлу пам'ять проф. Мирослава Колодія — 3,000 дол.; Велика Британія для збирання та готування до друку матеріялів про сучасну мартирологію Христової Церкви в Україні.

ДОПОВІДЬ о. П. ПАЩАКА

Ню Йорк. — Заходами 83-го Відділу Союзу Українок Америки тут в середу, 6-го березня ц.р., о год. 7:15 вечора, в Домівці СУА, при 108 Друга авеню, о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, виголосить доповідь для зацікавлених громадян про поїздку до Святої Землі. Будуть висвітлені також прозірки. Вступ за добровільними датками.

Заплановано з'їзд знавців музейництва та колекціонерів і любителів народного мистецтва

Комісія Народного Мистецтва при СФУЖО, яку очолює Наталія Даниленко, відбула в п'ятницю, 22-го лютого ц.р., свої чергові наради, на яких рішено відбути в суботу і неділю, 29-го і 30-го червня 1985 року, на оселі УНСоюзу Союзівці з'їзд знавців музейництва та любителів і колекціонерів народного мистецтва.

Заплановано практичні й теоретичні доповіді на суботу по полудні та неділю перед полуднем. Під час з'їзду відбуватиметься мистецька виставка. Подробиці про програму з'їзду будуть своєчасно подані до преси. Зголошення до участи у з'їзді Комісія просить висилати на адресу: Mrs. Natalia Danylenko, 121 Harvard Ave., Somerville, N. J. 08083.

Замовлення на перебування на Союзівці треба робити самому з управою Союзівки, на адресу: UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N. Y. 12446, або телефоном: (914) 626-5641.

Кошти перебування є 36 дол. за добу, що включає нічліг і прохарчування (обід, вечерю і снідання).

Голова комісії зробила також короткий перегляд відбутого з кінцем листопада 1984 року в Торонто річного засідання СФУЖО та поінформувала членок комісії про плянування і підготовку до участи у конференції ОН в Найробі, Кенія, в липні 1985 року. Цією конференцією закінчиться „Декада Жінки".

Проголошують новий конкурс

Ню Йорк. — Союз Українок Америки, Комісія Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих, проголошує літературний конкурс на історичну повість або оповідання.

Тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Реченець конкурсу — 31-го грудня 1985 року. Твори повинні бути написані на друкарській машинці у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж твори, які вийшли друком у 1985 році. Твори, підписані псевдонімом, повинні мати теж залучену конверту з прізвищем автора. Склад жюрі й висота нагород будуть подані пізніше.

Проголошується теж науковий історичний конкурс на історичну працю (монографію).

Темою може бути будь-який відтинок історії України. Рукопис повинен обіймати найменше 100 сторінок машинопису в трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж наукові твори, які вийдуть друком у 1986 році.

Реченець конкурсу — 31-го грудня 1986 року. Склад жюрі й висота нагород будуть проголошені пізніше.

Твори обох конкурсів слід надсилати на адресу: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

У Вінніпеґу влаштовують симпозіюм

Вінніпеґ, Ман. — Жіночий алюмнат Альфа Омеґа влаштовує тут симпозіюм п. н. „Відзначення української жінки" з нагоди 100-ліття українського жіночого руху в суботу, 2-го березня ц.р. в Марлборо Інн., від год. 9-ої ранку до 5-ої по полудні.

Цікава програма торкатиметься історії жіночого руху та сучасних питань з точки зору української жінки. Головним промовцем буде д-р Марта Богачевська-Хом'як, професор історії в Менгеттевілл коледжі в Ню Йорку.

Дискусійні панелі провадитимуть інж. Зоряна Гайворон, Джун Слободян, Марія Василькевич, Ольга Фуґа, Линда Томсон, адв. Марія Галькевич.

Промовлятимуть також Надя Костишин-Бейлі та Роберта Еллис-Ґрунфелд.

За дальшими інформаціями слід телефонувати до Олі Зубач 338-9609, або до Орисі Болленбак 255-7115.

Встановили пропам'ятну стипендію ім. М. Гикавого

Вінніпеґ, Ман. — Центр Українськикх Канадських Студій Манітобського університету при Колеґії Св. Андрея оголосив заснування пропам'ятної стипендії ім. Михайла Гикавого. Стипендія є результатом дару в сумі 5,000 дол. від Ґрейс Гикавої в пам'ять її чоловіка, довголітнього редактора „Канадійського Фармера" і „Українського Голосу".

Стипендією буде нагородживатись щороку студента/ку, що працює над ступенем бакалявра, за найкращий есей, писаний українською мовою, на тему з ділянки українських канадських студій. Приблизна сума цьогорічної стипендії 300 дол. Найкращий есей буде поданий до „Українського Голосу" для можливого поміщення.

Умови стипендії вказують не тільки на важливу ролю, яку М. Гикавий відіграває в українській журналістиці і в українській громаді в Канаді, але теж віддзеркалюють його зацікавлення наукою і молоддю. Ці зацікавлення поєднались у його бажанні заохотити українську молодь вступити на українську журналістичну працю.

Крім того, що він редаґував два українські тижневики на протязі 24-ох років, М. Гикавий вчителював 26 років, з чого десять років у середніх школах Вінніпеґу. На протязі декількох років він теж навчав української мови і літератури на літніх курсах для учнів середньої школи в Колеґії Св. Андрея. Михайло Гикавий був провідним членом багатьох українських організацій і асоціяцій науковців і етнічної преси. Його дружина Г. Гикава, хоч неукраїнського походження, поділяла і піддержувала зацікавлення свого мужа. Вона була довголітньою секретаркою асоціяції етнічної преси у Вінніпеґу. Її зацікавлення студентами і університетською освітою поширилось під час тих років, коли вона була секретаркою на славістичному відділі Манітобського університету.

На стипендію можуть подаватися всі студенти, які є зареєстровані повночасно на програмі бакалявра, у визнаному канадському університеті, або коледжі. Реченець подання есеїв, які мусять бути надруковані і мати 2,000-2,500 слів, є 1-ше травня 1985 року. Усі есеї, разом з листом, у якому студент/ка вияснює свій науковий статус (програму, рік, університет), слід висилати на адресу: The Director The Centre for Ukrainian Canadian Studies, St. Andrew's College, The University of Manitoba, Winnipeg, Man R3T 2N2.

Дари на стипендійний фонд ім. М.Г.Гикавого можна висилати чеком виписаним на „University of Manitoba" на вище подану адресу.

М. Каддафі закликає американських неґрів до бунту

Вашінґтон. — Лівійський диктатор полк. Муаммар Каддафі, передаючи через сателітню систему свій привіт для конференції чорних мусулман в Чикаґо, очолюваних проповідником Луїсом Фарраканом, приятелем Джессі Джексона, свого часу кандидата на президента від Демократичної партії у передвиборах, закликав чорних американців до заколотів, а навіть до створення своєї власної держави. Американських вояків-неґритян Каддафі намовляв кидати зброю, дизертирувати до інших країн і покидати свої „расистських гнобителів".

„Ця імперіялістична країна мусить бути знищена. В противному випадку чорні народи ніколи не розвинуться повністю; вони будуть гноблені, іслям буде знищений, чорні й індіяни будуть вимордувані. Ми готові дати вам зброю і все потрібне для ведення цієї антиімперіялістичної боротьби і привернення справедливости в світі. Ми є з вами і остаточна перемога буде за нами", — заявив М. Каддафі у своєму привітанні.

Проповідник Л. Фарракан, лідер чорних мусулманів, яких в ЗСА нараховується приблизно 10,000 осіб, який своєю заявою про Адольфа Гітлера, жидів і юдаїзм викликав свого часу чимало контроверсій в американській спільноті і поза нею, у принципі відкинув пропозиції Каддафі про збройні виступи і творення „власної держави", кажучи, що він переконаний, що чорні мусулмани не бажають підносити зброї проти своїх співгромадян. „Вони хочуть справедливости і за цеї вони будуть змагатися, але не революційним способом", — заявив Фаррakан.

Державний департамент заявив вже раніше, що він не займатиме становища до заяви Каддафі. Не зважаючи на те, заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс, обвинуватив лівійського диктатора у підривній пропаґанді проти ЗСА і проповідуванні расизму.

Засоби масової інформації кажуть, що дивно звучало представлення Фарраконом привіту лівійського „президента", якого він назвав „приятелем" і „борцем за визволення", кажучи, що „Каддафі хотів би бачити расизм й імперіялізм переможеним".

Провідні неґритяни в принципі засудили виступ лівійського бунтівника, назвавши його виступ „пропаґандивною і небезпечною реторикою", очевидно шкідливою не тільки для ЗСА, але в першу черґу для самих неґритян, не зважаючи до якої вони релігійної групи належать.

В Норвегії почався суд над совєтським шпигуном

Ocльo, Норвегія. — У понеділок, 25-го лютого, тут почався суд над колишнім заступником міністра закордонних справ Норвегії Арне Треґольтом, якого посуджують, що з 1974 по 1983 рік він передавав секретні інформації Совєтському Союзові, а з 1981 по 1983 рік — Іракові.

У перший день суду А. Треґольт не визнав себе винним. „Я ніколи не передавав СССР і Іракові інформації про нашу національну безпеку", — сказав він на суді.

20-го січня 1984 року Треґольта заарештували на летовищі в Ослo. Серед його пакунків знайшли секретні документи, які він мав намір передати у Відні аґенту КҐБ. Через десять днів після його арешту норвезький уряд вислав з країни чотирьох совєтських дипломатів.

Суд над Треґольтом триватиме, як вважають, не менше п'яти тижнів. Будуть вислухані близько 100 свідків. Якщо Треґольта визнають винним, його чекає тюремне ув'язнення до 20 років.

В СВІТІ

СОВЄТСЬКІ ЗАСОБИ масової інформації широко поінформували громадян про покращання стану здоров'я генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Константина Черненка та його участь у виборах. Західні кореспонденти переконані, що фотознімки, які були поміщені майже в кожному совєтському виданні, перейшли контролю цензорів і мистців-ретушувальників. У виборчому льокалю, коли К. Черненкові вручали квіти, його підтримували попід руку охоронники і деякі члени Політбюра. На фотознімках вже цієї сцени не повторили і показали совєтського лідера самого, або з охоронниками, руки яких були зручно заховані за плечима Черненка. „Значить хлопці попрацювали", як висловився один із західніх кореспондентів.

ПРИНАЙМІ ЧОТИРИ особи загинули, кількадесять були поранені, а 46 заарештовані поліцією в Пакістані у висліді заколотів зорганізованих опозиційними партіями у день виборів. У понеділок, 25-го лютого, пакістанці, перший раз за сім і пів року військової влади в тій країні, мали можливість голосувати і вибирати представників до обидвох палат парляменту. Президент країни ген. Мохаммед Зія уль-Гаґ, який проголосив себе минулого року обраним президентом країни, заявив напередодні виборів, що Пакістан постепенно переходитиме на демократичну форму правління. Опозиція назвала заклик президента „обманом пакістанського народу", а самі вибори „неповажною пародією", яка приносить тільки сором для Пакістану.

АМЕРИКАНСЬКЕ КОМАНДУВАННЯ таки дочекалось ліпшої погоди у Ванкувері, Британська Колюмбія, і провело вдало і без жадних випадків чи зударів з демонстрантами, випробування полетів крилатих ракет над канадською територією. Очевидно, ракети не були заряджені нуклеарними головками. Американцям йшлося тільки про випробування полету ракети на різних височинах, а для цього потрібно було канадських прерій. Протести частини канадських громадян з приводу випробування продовжуються.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ Госні Мубарак закликає Уряд ЗСА заініціювати арабсько-ізраїльську зустріч. В тій справі до Єрусалиму виїхав представник єгипетського уряду на розмови з представниками ізраїльського уряду прем'єр-міністра Шімона Переза. Мубарак також відкрив таємницю, що обидві держави, тобто Єгипет і Ізраїль, ведуть між собою переговори вже від довшого часу, шукаючи відповідної форми для замирення на Близькому Сході. Вміжчасі Перез відвідав Румунію і там розмовляв з тамошнім президентом Ніколае Чаушеску, який у свою чергу намовляв Переза зустрінутись з королем Йорданії Гуссейном.

Папа прийняв на авдієнції А. Ґромика

Рим, Італія. — Засоби масової інформації повідомили в середу, 27-го лютого ц.р., що Папа Іван Павло II прийняв на окремій авдієнції міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика і ще трьох супроводжаючих його осіб. Розмова Ґромика з Святішим Отцем тривала 30 хвилин і відбулась в дуже чемностевій атмосфері. Згідно з інформаціями кореспондента Ай-Бі-Сі, предметом розмов між совєтським високим речником і головою Католицької Церкви були справи миру, зменшення нуклеарної стратегічної зброї у пов'язанні з недалекою вже конференцією З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу в Женеві і справа Церков у країнах під совєтською домінацією. Присутнім під час розмов Ґромика з Папою був також державний секретар ватиканської держави кардинал Аґостіно Касаролі.

День перед відвідинами у Ватикані, А. Ґромико розмовляв з прем'єр-міністром італійського уряду Беттіно Краксі, міністром закордонних справ Джуліо Андреотті та іншими італійськими офіційними чинниками.

Предметом дискусії совєтської високої делеґації були знову ж таки справи переговорів в Женеві, які розпічнуться там вже 12-го березня ц.р., зменшення нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних ракет далекого і середнього засягу та інші важливі справи міжнародної політики. Між іншим А. Ґромико шукає в Европі підтримки для заблокування стратегічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена, яка нібито не має бути предметом переговорів в Женеві, але СССР хоче за всяку ціну, на цих чи чергових переговорах, поставити її на порядок нарад і в майбутньому знищити її, якщо це йому вдасться. Італія була першою европейською державою НАТО, яка підтримала американські досліди над космічною зброєю, але рівночасно висловила турботу про „мілітаризацію космосу" і якраз за це „вхопилися" кремлівські лідери.

Політичні аналітики взагалі думають, що відвідини Ґромиком Італії говорять самі за себе. Іншою справою, якою Москва може „прихилити" до своєї теорії Італію, є двобільйоновий борг Італії Совєтському Союзові за доставу природного газу і нафти. Тепер Італія хоче переконати СССР, щоб він за ці гроші купив їхню технологію та інші вироби. В такій ситуації, — кажуть політичні спостерігачі, — А. Ґромикові й супроводжаючим його особам було легко говорити з італійцями і вони правдоподібно використали цю рідкісну нагоду.

Оскаржено голів п'ятьох родин мафії

Ню Йорк. — У вівторок, 26-го лютого ц.р., тут оскаржено п'ятьох голів найбільше заанґажованих у злочинстві італійських родин т. зв. „Ля Коза Ностра". З усіх п'ятьох відомих родин італійської мафії заарештовано її провідників, яких обвинувачено в торгівлі наркотиками, шантажуванні будівельних підприємств, позичках грошей на величезні відсотки та в інших нелеґальних справах в ЗСА, Европі та інших країнах.

Це найбільше досі оскарження членів італійської мафії — праця окремої американської комісії для розгляду цих справ і його подали до загального відома на спеціяльній пресовій конференції в Ню Йорку, з участю 17 урядників ФБІ з Віліямом Вебстером, директором на чолі. Конференцією провадив головний прокуратор Менгеттену і він заявив, що ще ніколи не були обвинувачені рівночасно члени таких п'ятьох впливових у мафії родин. Це отже треба уважати великим успіхом американських чинників, які тепер виповіли війну кримінальним елементам, що керують цілою підпільною кримінальною діяльністю не лише в ЗСА, але й в інших країнах.

Як відомо, ці кримінальні елементи творять т. зв. „родини", якими провадить один вибраний ними „батько" або „босс" і наказам якого всі повинуються. В 1931 році провідники цих родин створили комісію, для співпраці та відповідного контролювання кримінальною діяльністю. Тепер через непорозуміння серед тих „родин" поліція та ФБІ дістали відповідні інформації, на підставі яких могли оскаржити поодиноких провідників.

Наразі після переслухання на поліції чотирьох головних провідників випустили за високою кавцією, а три інші є в лікарнях. Якщо усі обвинувачення яких є 15, будуть доказані, провідникам мафії грозить в'язниця до 20 років кожному.

Серед оскаржених є голови і члени родин Дженовіз, Ґамбіно, Лючезе, Коломбо і Бонанно.

В АМЕРИЦІ

СКЛИКАВШИ ДО БІЛОГО Дому губернаторів поодиноких стейтів, президент Роналд Реґен заявив, що немає ніякої підстави чи виправдання, щоб в той час, коли федеральний Уряд має великий дефіцит — Вашінґтон продовжував фінансово допомагати стейтовим чи місцевим урядам у ЗСА. Цим самим Президент закликав губернаторів, щоб в цій важкій і складній ситуації, яка вимагає якнайскорішого зменшення дефіциту, губернатори мали зрозуміння і припинили свої вимоги. У відповідь — нюйоркський губернатор Маріо Квомо сказав, що він може евентуально вийти назустріч закликові Президента і погодиться на обмеження своєї програми, але лише тоді, коли Президент зменшить видаткування на оборонні цілі ЗСА.

З МІСЬКОГО УРЯДУ Ню Йорку вийшла пересторога до мешканців цього міста, що загрожує посуха, бо останньо снігові опади і дощі є нижче нормального позему опадів. Урядовці видали заклик до жителів Ню Йорку добровільно зменшувати вживання води.

ВИСТУПАЮЧИ В УНІВЕРСИТЕТІ національної оборони в Гонолюлю, Гаваї, асистент державного секретаря ЗСА Пол Валфовіц заявив, що відмова уряду Нової Зеляндії дозволити американським військовим кораблям причалювати до її портів приведе до зменшення ролі Нової Зеляндії в АНЗЮС, воєнному союзі Австралії, Нової Зеляндії і ЗСА. Рішення Нової Зеляндії, як вважає Валфовіц, приведе до зниження оборонної сили АНЗЮС і збільшить загрозу нуклеарної війни. „На словах Нова Зеляндія запевняє нас у вірности союзу, а на ділі підриває основу АНЗЮС. Воєнний союз має мало сенсу без співпраці всіх країн", — заявив помічник державного секретаря.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа України може вивринути в Конґресі

У відомій консервативній газеті „Вашінґтон Таймс" появилася в дні 13-го лютого ц.р., стаття під наголовком „Консерватисти атакують антиамериканське упередження в ОН", яку написав Рон Кордій. Зміст її заторкує також членство України.

Автор пише, що в Конґресі приготовляють ряд спеціяльних резолюцій відносно американського членства в ОН.

Одна з тих резолюцій домагається усунення України і Білорусі з ОН, і дослівно пишеться:

„Совєтський Союз голосує за Білорусь й Україну. Совєти уважають їх за провінції, але вони є визнані як незалежні держави в Об'єднаних Націях. Резолюція закликає ЗСА зменшити фінансові дотації для Об'єднаних Націй аж поки СССР не буде обмежений до одного голосу, або не відтягне свої війська з Білорусі й України і надасть незалежність тим республікам.

Інша резолюція твердить, що не зважаючи на те, що ЗСА вплачує до ОН два рази стільки, як СССР, совєти мають 15 відсотків своїх урядовців в ОН, тоді коли Америка має лиш дев'ять відсотків. Деякі спеціялісти твердять, що однатретя совєтських урядовців в ОН є професійними аґентами КҐБ.

Ще інша резолюція вимагає, щоб американська місія при ОН подбала про більше місць для американських громадян, бо Америка вплачує 25 відсотків до річного бюджету ОН, а СССР дає тільки 10 відсотків. Крім того, від кількох літ Москва не вплачує своєї вкладки до ОН так, що її довг тепер виносить майже 200 мільйонів дол.

В опінії консерватистів загальний політичний курс ОН є протиамериканський і протисовєтський. Коли совєти захопили Афганістан, то ОН ні словом не згадали про цей міжнародний злочин, але ОН осудили Америку за Ґренаду. Далі, ОН визнали леґітимність таких терористичних організацій як ПВО та СВАПО.

Як відомо, Державний департамент назначив 10-членну комісію для простудіювання операцій ЮНЕСКО, з якої, як відомо, Америка вийшла на знак протесту проти антиамериканських потягнень.

Дуже можливо, що цей самий панель-комісія буде також розслідживати наскільки ОН з її антиамериканським наставленням є інспіровані Москвою та її комуністичними сателітами. Не є виключене, що ці справи, зокрема питання України і Білорусі, будуть ширше обговорювані в Конґресі, правдоподібно із свідченнями речників Уряду ЗСА. Українська громада повинна відповідно підготовитися до такої можливости та виробити плян і стратеґію дій.

Наша преса чимало місця присвячує різним міркуванням президента Реґена та деяких його співробітників, як і різним заявам конгресменів і сенаторів ЗСА, пов'язаних з проблемами поневолених Москвою народів. Немає жодного суміву, що ці проблеми куди ширше зацікавили американських політиків, а то і прилюдну опінію, ніж це було дотепер. Боротьба поцеволених Москвою народів за свою самостійність натрапляє у ЗСА на щораз прихильніші відгуки й вияви симпатії.

Проте, хто в зв'язку з цим виявляв би надто оптимістичні надії на те, що питання поневолених Москвою народів і їхня боротьба стали хоч би частково інтеґральною частиною американської зовнішньої політики і впливатимуть на дальший розвиток американсько-совєтських стосунків — той чинить передчасні бодай висновки. Існує бо велика різниця між такими чи іншими заявами з висловами до вільнолюбних змагань народів Східньої Европи і включенням цих проблем в тактику політичної боротьби з совєтсько-російським імперіялізмом, як одного з основних засобів послаблення цієї імперії, а то й доведення до її розвалу.

До того ще дуже далеко, і це ясно виявляється саме на тлі можливостей нових американсько-совєтських розмов про роззброєння. Безумовно, це не означає, що американці підуть старими шляхами детанту, отже на всякі поступки супроти СССР, чого безумовно прагне Кремль і надіється під час таких розмов досягнути.

М.С.

АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКІ СТОСУНКИ

Але саме в зв'язку з заповідженими американсько-совєтськими розмовами в справі роззброєння почалася в Америці широка дискусія на теми покращання американсько-совєтських стосунків і т. зв. нових „перспектив" порозуміння. Це недавно підкреслила Джін Киркпатрик у розмові з представником газети „Лос Анджелес Таймс". Вона заявила що в недалекому майбутньому прагне відійти в приватне життя, залишити свій пост посла ЗСА при ОН й головною причиною цього кроку вона вважає нагінку, що її ведуть на її надто „радикальні" погляди на американську політику навіть в найближчому оточенні президента Реґена в Білому Домі. Стосується це не тільки її поглядів щодо американської політики в Південній Америці, зокрема супроти Нікараґуа, Сальвадору тощо, але насамперед супроти СССР. Ставлячи їй запит в цій справі, кореспондент газети підкреслив, що сьогодні в ЗСА і в Західній Европі йдуть безконечні дебати про необхідність „відродження" детанту.

Пані Киркпатрик це підтвердила, при чому, на її думку, поняття розрядки не є пов'язане лише з політикою, а й з теорією. Вона нагадала теорії Кіссінджера та його співробітників про необхідність посилення взаємин між Заходом і Сходом, пов'язаного з надією, що затіснення економічних, культурних і соціяльних стосунків приведуть в майбутньому до нормалізації взаємин з Заходом та прогресивної ліквідації ворожости й конфліктів. На цьому, як знаємо, прийшло до толеранції супроти СССР, який розрядку використовував як тактично-політичний захід для послаблення „капіталістичного світу", для проникання в різні частини світу і для посилення своїх зброєнь з метою збройної переваги як політичного шантажу. На тому тлі народилися також різні теорії (Зоненфельда, наприклад) про поділ сфери впливів між Америкою та СССР і побудови на цій базі „тривкого миру". Як і різні інші фантастичні теорії, наприклад, про поступове наближення соціяльних порядків, побудованих на базі комунізму і капіталізму та постепенне їх „зливання", чи теорії про поступову „лібералізацію" совєтської тоталітарної системи в зустрічі з демократією.

Безумовно, в такій формі детанту в майбутньому не розуміють сьогодні навіть і найбільші її прихильники. Наладнання кращих стосунків з СССР вони прагнуть для того, щоб привести до здійснення роззброєння, припинення перегонів озброєнь, зокрема атомового, і великою мірою наладнання господарських стосунків з СССР. Проте все це має лише зовнішні познаки так зв. реальної політики. Уся дотеперішня історія СССР, політична тактика Москви, скеровані на поширення впливів совєтського „реального соціялізму в усьому світі, і то радше не так за допомогою комуністичної ідеології, як радше із-за своєї збройної переваги й застосування сили. Це найкраще виявляється сьогодні в Афганістані, в Нікараґуа, в Абісінії тощо. Навряд, отже чи за таких умов совєтського підходу до інтернаціональних проблем існують шанси навіть для переведення пляну роззброєння. Москва прагне розмов про роззброєння, а не самого роззброєння. І це великою мірою розуміє президент Реґен та частина його співробітників. Але велика частина американських політиків прагне привернення детанту в яких ось нових „реальніших" формах.

Ці нові заходи в справі детанту, що їх підтримують деякі американські політики, Киркпатрик у своєму інтерв'ю окреслює як прагнення за допомогою розмов про роззброєння привести до покращення американсь-

(Закінчення на стор. 4)

Макар Дуда

Читаючи газети...

Ошелешив мене сьогодні Іван. Стрічає на вулиці і гарячково запитує:

— Скільки ти цього року з'їв винограду?

Я розгубився, почав пригадувати:

— Привезли якось болгарський...

— Я не про імпортований питаю, — перебив він. — Скільки ти з'їв нашого вітчизняного?

— Не їв і не бачив, — признаюсь.

— Ти справжній патріот своєї країни! — вигукує Іван. — Свою пайку винограду ти віддав іншому трудівникові.

— Не розумію, у чому моя доблесть... Яка пайка?

— Читай газети! — проголошує політично озброєний Іван. — Там сказано: на душу кожної особи нашої квітучої країни припадає кілограм винограду на цілий рік.

— А тобі припало? — цікавлюсь.

— Я, на жаль, не знав про таку норму і фактично спожив не менше сорока кілограмів.

— Неймовірна річ!

— Газети пояснили: один кілограм натурального винограду я таки з'їв, а решту — 39 випив.

— Сік виноградний?

— Вино. Славетне „Біле міцне"!

— Чудеса, та й годі! — сплескую руками.

— Ніяких чудес. Читай газети! — вигукує бравий пропаґандист передових вістей. — Славні наші герої соціялістичної праці, ударники-виноградарі виростили і зібрали понад десять мільйонів тонн цього сонячного добра. Ти б подивився на ті янтарні грона!

— Не бачив, — признаюсь.

— І не побачиш! — одрубує Іван. — Бо дев'яносто п'ять відсотків їх топчеться ногами...

— Неймовірно! — обурююсь...

— На вино топчуть! — пояснює. — Тільки п'ять відсотків сонячного врожаю надходить у продаж героїчним трудівникам нашої країни. Будь ласка, підрахуй, — скільки припаде на душу населення?

— На душу, а на пузо, — поправляю.

— Зате з хлібом благополучно, - хвалиться Іван. — Газети пищуть, — „кожному до рота потрапляє в рік двісті двадцять три кіла!

— Спасибі Америці! — бовкнув я.

— Це правда, не заперечив Іван. — Хоч ми й самі вміємо робити хліб, але хай на нас попрацюють підлі капіталісти!

— І з цукром у нас солодко, — говорю далі. — Спасибі Кубі.

— Інтернаціональна солідарність! — підхоплює Іван.

— Вони для нас виробляють цукор, а ми свій буряк...

— На самогонку споживаємо! — підхоплює думку кмітливий Іван.

— Ти що? — жахаюсь.

— Читай газети! — заспокоює він мене, — Інакше пропав би весь багатющий врожай цукрових буряків. Ти знаєш, скільки гине нашого врожаю? Економісти підрахували: „Загальні втрати, зокрема, картоплі за період веґетації, збирання, зберігання, транспортування і реалізації складають до 70 відсотків біологічного врожаю цієї культури".

— Навіщо ж її, тієї картоплі так багато вирощувати? — дивуюсь.

— Щоб лишилося 30 відсотків на харч, — робить підсумок дотепний Іван.

— Малувато, — зажурився я.

— Зате скільки чавуну падає на голову кожного чоловіка! Ого! — втішає він мене. — Взагалі читай газети. Розгорнеш, аж серце радіє. Одні заголовки бачиш — і все ясно: „Видатне досягнення", „Позитивні зрушення", Вище темпи!", „Не заспокоюватись на успіхах!" „Високе покликання", „На святковій хвилі"... Загалом, — „Підсумки втішають, а перспективи надихають!...

— „Ганебні прорахунки", — додаю я. — „Зрив планів", „Окозамилювання", „Не вір очам своїм!", „Під суд бракоробів!!!

— Стривай, — зупиняє мене Іван. — Звідки це в тебе?

— Читай газети, — кажу.

Замислився він, — щось йому здалося підозрілим, але не знайшов підстав тягти мене до відповідальности.

— Потяг тільки до крамнички „Соки — води".

— Ти ж, — каже, — зовсім не їв цього року винограду. А тут, бачиш, що робиться?

— Бачу, — привезли не соки-води, а справжнє „Біле міцне" цьогорічного врожаю.

І ми пішли. По дорозі купили, правда, „Літературну Україну" і ще якусь. Бо, дійсно, треба читати газети.

Уже від довшого часу на сторінках наших часописів, журналів, читаємо про заходи наших церковних властей, університетів, організацій, щоб на добірному поземі відмітити святкування Тисячоріччя Хрищення України. І ось, назустріч шляхетним задумам вийшла у Видавництві Юліяна Середяка історична повість Р. Володимира „Андрій Первозванний".

Ірина Дибко

ПЕРЛИНА У НАМИСТІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Дуже зрозуміло пояснює Видавництво причину появи книжки: „Історична повість Р. Володимира „Андрій Первозванний" — це наш скромний вклад для відзначення Тисячоріччя Хрищення України. Тож хай рядки цієї повісті будуть для сучасного українського читача пригадкою про те, як жили і працювали наші прапредки і хай допоможуть нам, сучасним українцям, нав'язати духовий контакт з нашими предками з 1 ст. по Хр.".

Р. Володимир для змісту своєї повісти користувався великою кількістю багатогранної літератури про життя Апостола Андрія. В книжці 264 сторінки, 16 розділів, і кожний попереджений моттом уривків (про місію Апостола Андрія) з повісті временних літ, з візантійського тексту „Нарратіо", з Евангелії св. Марка, з Діянь св. Апостолів, з Книги битія українського народу, з Історії Русів, з народної леґенди про море під Києвом, з леґенди про Апостола Андрія на Лисій горі, з Життя святих, з Народної традиції, з Апокрифу про подорож Андрія до спійманого людоїдами братчика-апостола Матвія і Пропам'ятна книга в церкві св. Андрія в Патрасі.

У вступному слові д-р Іван Овечко впроваджує читача на стежину, що по ній проходять думки крізь куртину часу туди, де оживають події наших прапредків: „Андрій Первозванний" — це перший у нашій літературі твір широкого полотна, що побудований на задокументованих даних того історичного періоду про нашу дохристиянську спадщину".

А далі пояснює, що: „На особливу увагу заслуговують ті місця повісти, де змальована миролюбність наших предків у протиставленні до загарбливости різних сусідських племен і напастливих орд".

Саме тих миролюбних людей згадує Апостол Андрій в останніх днях свого життя на хресті, в краю Ахлая в Патрасі. Мов наяву оживає зустріч із старійшиною Ярієм Громилом, родом з-над Дніпра. Він бачить, як наступають на бористенський байдак пірати, як незастрашимо обороняють бористенці все те, що до них належить. Відтак Ярій великодушно приймає на свій байдак Андрія. А на питання хто є він — Ярій відповідає Андрієві, що бористенців називають, всі й вся, то скитами, то кімерійцями, сарматами, роксолянами а — „ми себе називаємо мирянами з-над Дніпра".

Пливе Андрій в байдаку бористенців по хвилях Дніпра, бачить по цей і той бік його красу довкілля; любується нею. Вгощається привітністю бористенців. Вони ж бо везуть гостя у повір'ї, що „Гість у дім — Бог у дім, як то в нашому народі з покоління завелось" — пояснює Ярій. Вже й чули бористенці про отця Андрія: „вас тут дехто величає".

По чималих перешкодах, байдаки бористенців зближались до притоки Рось, як враз донісся спів, що своїми тонами на янгольські хори похожий, „було враження, що вся природа виспівувала свій пеан весні"... „Це наші дівчата виспівують, весну вітають" — пояснив Андрієві на байдаку. Слухав з захопленням Апостол Андрій бо „чогось подібного ніколи не переживав на своїх мандруваннях по старому світу. Янгольська музика, та й стільки... Від людей з співучою душею треба великих діл сподіватися" — думав зворушений Апостол Андрій.

Відтак причалили. Їм назустріч вийшла молодь, вітаючи їх голосним „слава", співали „во хвалу Дажбога, Лелі і Лада. Несли на високо піднесених дрючках тризуби — ознаки Дажбожиної влади". А ось бачить, як з оселі йдуть люди, як вітають мореплавців, як прекрасно радіють поворотом їх. У тому ж дусі всі вітають й гостя, отця Андрія.

Далі докладно описує Р. Володимир кожноденні переживання Апостола Андрія посеред бористенців, як любувавсь він усім, що було моттом життя наших тогочасних прапредків, пронизаним багатими фолкльорними ритуалами, віруваннями й традиціями. А всі вони — ці вірування — такі близькі науці Христа. Добірно й описав Р. Володимир тогочасне святкування Купайла. Яке ж воно чарівнотаємне й багате в переплетах народними піснями. На особливу увагу в повісті звертають на себе діялоги Апостола Андрія з волхвом Тимотеєм, духовником Дажбога в оселі. Волхв Тимотей радо слухав отця Андрія, коли він про Ісуса розказував, така ж бо близька його душі була наука Христа. Уважно слухала навчань Апостола й молодь в громаді, а зокрема діти Ярія, донька Ладійка й син Сокіл. День-у-день навчались у вірі Христовій. А дружина Ярія, „гарна молодиця Галка завжди піклувалася Андрієм, як рідним батьком". Апостол Андрій

(Закінчення на стор. 4)

БЕЗ УВАГИ НА ЦЕ, ЩО офіційні урядові чинники намагалися доказати, що поміж Пентаґоном і Сі-Ай-Ей немає непогоджень в справі зросту коштів на мілітарні цілі в Совєтському Союзі — конфлікт продовжується далі. Бо хоча обидві згадані сторони погодилися, що в СССР, особливо від 1983 року, був постійний зріст видаткувань, щоб зміцнити військові сили СССР, то Сі-Ай-Ей обстоювали на 2 відсотках збільшення коштів, а Пентаґон розцінював цей зріст від 5 до 8 відсотків. І коли Роберт Ґейтс, заступник директора Сі-Ай-Ей твердив, що видаткування на мілітарні цілі в СССР зменшилися, Каспар Вайнберґер, секретар Оборони ЗСА настоював на цьому, що навпаки кошти видаткувань в напрямі зросту мілітарної потуги СССР постійно збільшуються.

Василь Лев

Д-р ЛУКА ЛУЦІВ — ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ І ЛІТЕРАТУРНИЙ КРИТИК

II

В першій статті „Правда про Івана Франка", доповіді, яку чотири роки тому прочитав у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку (25.X.1968) заперечує неправдивим твердженням большевицьких „учених" про Франка. Саме три автори акад. Олександер Білецький, Іван Басс та О. Кисельов у спільно написаній праці на стор. п. з. „Іван Франко. Життя і творчість" стараються зробити з Франка комуніста, революціонера й атеїста, поклонника й обожателя старшого брата. Тим часом д-р Луців на основі життєпису поета, його оповідань із автобіографічними елементами та інших творів опрокинув твердження большевицьких літературознавців. Ще у 1874 році Франко писав у вірші „Моя пісня":

Та вдяка й слава Тобі, Боже,
Бо мудра воленька Твоя.
Нещастя жадне не спроможе,
Щоб нарікав на Тебе я.

А рік пізніше, в 1875 році писав:

Хреста нас знаменем хрестили,
Ростем під знаменем хреста;
З хреста пливуть всі наші сили
І віра наша пресвята.

І ще один уривок вірша, та вже з 1911 року:

Коли побачиш праведного в муках,
В терпінню, болях і тяжкій неволі,
Як він терпливо і без нарікання
Несе тягар свій, не кляне нікого,
То знай, що певність ту нерукотворну
Сам Бог вложив йому на теє в душу,
Щоб він своїм терпінням і змаганням
Зміцняв життя найглибшої основи.

(До речі: чи це не сам Франко, тоді хворий і немічний, але сильний духом).

Д-р Луців виказав, що Франко вірно передбачав теперішнє поневолення людини „російським революційними демократами" В 1903 році видав працю п.з. „Що таке поступ?" (Л. лч 121). Тут він писав про те, як мала би виглядати соціялістична, чи пак комуністична держава.

...„Поперед усього та всеможна сила держави налягла би страшенним тягарем на життя кожного поодинокого чоловіка. Власна воля і власна думка кожного чоловіка мусіла би щезнути, знидіти, бо ану ж держава признає її шкідливою, непотрібною... Люди виростали б і жили б у такій залежності, під таким доглядом держави, про який тепер у абсолютніших поліцийних державах нема й мови. Народна держава сталась би величезною народною тюрмою"... „А хто були б її сторожі? Хто держав би в руках керму тої держави? Сього соціял-демократи не говорять виразно, та в усякім разі ті люди мали б у своїх руках таку величезну власть над життям і долею мільйонів своїх товаришів, якої не мали найбільші деспоти".

У статті „Клопіт російських окупантів з Іваном Франком" (ст. 127-130) д-р Луців розказав про „ухили", Франка проти вчення Маркса-Леніна-Сталіна, що закидали йому большевицькі вчені. Тому заставлено одного з большевицьких „учених" В. Кобилецького, видати працю „Поетична творчість Франка" (1946), в якій він осудив протиматеріялістичні виступи Франка і ствержував таке:

1. Франко не зрозумів шляху до визволення свого народу — не зрозумів потреби соціялістичної революції і диктатури пролетаріяту".

2. Франко хотів би „обминути криваву революцію", бо „не відрізняв наукового соціялізму від утопічного".

3. В „Мойсеї" не знайшов титана-провідника, що виведе народ на світлі простори людського існування.

Далі Кобилецький ствердив, що ці провини Франка рівноважать його заслуги. Це такі:

1. Автор „стояв на позиціях проґресивних".

2. Франко був під дуже сильним впливом Шевченка, Пушкіна, Некрасова, Щедріна, Успенського та інших російських проґресивних письменників.

3. Франко в „Мойсеї" вірив, що народ знайде свого „титана - провідника" (недоговорене: „Сталіна"!) Це зовсім не жарти! Автор „Передмови", акад. О. Білецький, явно пише так: „Герой поеми Франка „Мойсей" пророкує своєму народові „велику зміну" Ця зміна сталася на наших очах, бо є „визволена раз і назавжди... Україна". А зробив це Сталін, тож він є ніби то тим „титаном-провідником", про якого писав у поемі „Мойсей" Іван Франко". — Хіба ж цього досить про мниме большевицьке кредо автора „Мойсея".

Нам ще буде цікаво послухати, який клопіт мають большевики з біографією Франка, як твердив д-р Луців. Не видрукували найбільшої і найточнішої біографії Франка пера акад. Михайла Возняка, що майже ціле своє життя гребався в архіві і бібліотеці Франка у Львові. Зате видрукували також велику на 226 стор. працю Івана Басса: п.з. Іван Франко. Біографія. В-во „Наукова Думка", Київ, 1966. Цей автор, добрий знавець предмету, який, одначе, поперекручував правду і понаписував те, що потрібне для большевиків. Перекручує назви осіб: Пише Якубенко замість Якіб'юк, Кляйот зам. Кляйст, Площенський зам. Площанський, Неохочений зам. Знеохочений. В школі оо. Василіян у Дрогобичі учили єзуїти. Серед „соратників" Франка (О. Терлецького, М. Павлика, У. Кравченко, Н. Кобринської) ставить і В. Стефаника, який у 1883 році мав 12 літ і не знав Франка. Басс не згадав віршів Франка, в яких видно національного духа, не згадав сонета „Росіє, краю туги та терпіння" „Ляхам" і багато інших. Не згадав, що Франко назвав соціялізм „формальною релігією, основаною на догмах ненависти і клясової боротьби" і заявляв, що він (Франко) „ніколи не належав до вірних тої релігії". Зате написав: „Франко відстоював економічне вчення Маркса яке він завжди пропаґував" (Ліж 135), а навіть сказав, що „Капітал" Маркса та „Маніфест комуністичної партії були настільною книгою Франка. Басс цитує теж слова А. Кримського, який у 1940 р. сказав на могилі Франка у Львові, що Франко вірив, що врятування прийде з півночі, що московський витязь Святогор прийде і звільнить галицьку Русь" (Ліж. 138) Басс ще додає слова А. Кримського про те, що Франко був би щасливий, як би міг бачити те „чудо", яке здійснив московський витязь Святогор, що „звільнив галицьку Русь". (Ліж 139).

У серпні 1914 роках захопила війна Франка в Криворівні на Гуцульщині. Басс писав, що Франко говорив селянам, що війна „може принести волю трудящим" і признався, що він покладає велику надію на Росію, бо там є велика людина, яка дбає за волю трудящих усіх національностей. (Ліж. ст. 243) Басс не подав джерела, цього твердження Франка. „Велика людина" на думку Басса, — Ленін, який тоді не був у Росії. (Ліж 137).

Цей розділ про большевицьку біографію Франка, з якого вибрав я тільки що найсутніше, д-р Луців закінчує словами: „Басс служить Москві, хоч і пише українською мовою. В цьому найбільша трагедія українського народу". (Ліж. 140).

На сторінках 141-144 своєї книги д-р Луців обговорює Франкову поему „Бідний Генріх", що вийшла друком спершу в „Буковинському Православному календарі" на 1892 рік, а в 1899 р. включено її в збірку „Поеми" („Істар", „Сатні і Табубу", „Поема про білу сорочку" та „Похорон"). І ця поема попала в прокрустове ложе большевицької критики. Тут Франко не виявив себе ані матеріялістом ані атеїстом, а навпаки віруючою людиною. Це середньовічна тема знана на заході Европи, лицаря хворого на проказу. Може вилікувати його тільки живе серце непорочної дівчини. І знайшлася така селянка, дівчина, якої не могли стримати від її постанови ніякі переконування. Вона говорила: „Бог вложив мені сю думку в серце, видно се Його вже така воля, видно Він мене до себе кличе. В останньому моменті бідний Генріх схаменувся і зрікся жертви невинної дівчини. Тоді сталося чудо: проказа зійшла з його тіла, в жилах поплила свіжа, чиста кров. Він вернувся з дівчиною до Швабії, де одружився з нею, донькою вбогого бавера.

Большевицький літературознавець Кирилюк у своїй праці про Франка присвятив цій поемі тільки 15 рядків, пишучи: „Благородство лицаря виліковує його від

(Закінчення на стор. 4)

ЗАЯВА

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ ВАШІНҐТОНУ

Час до часу в українській пресі появляються дописи і листи про стан,в якому знаходиться пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні. Іноді в цих репліках є натяки, мовляв, найближче до пам'ятника діє Об'єднання Українців Вашінгтону (ОУВ) і це воно повинно доглядати щоб пам'ятник не був занедбаний.

Власне тому Управа Об'єднання вважає своїм обов'язком заявити:

1. Членам ОУВ, не менше як будь-якому українцеві, залежить на тому, щоб пам'ятник і парк,на якому він стоїть були втримані в якнайкращому стані.

2. В касі ОУВ існує окремий фонд на прикрашення пам'ятника. Цей фонд започаткував один із членів ОУВ.

3. Управа ОУВ тримає зв'язок з Державною службою парків при Департаменті внутрішніх справ, яка відає цим і іншими пам'ятниками у столиці. (Не від речі нагадати, що пам'ятник Шевченкові не є власністю української громади, а усіх жителів Америки. Українці подарували його ЗСА 21 рік тому). Служба парків запевнила управу ОУВ, що пам'ятник Шевченкові, як і усі інші пам'ятники і парки, в яких вони стоять, прибирають принаймні раз на рік, а то й частіше. Наприклад, на прохання ОУВ це було здійснене перед масовими демонстраціями у жовтні 1983 і вересні 1984.

4. Об'єднання не може наймати паровика для чищення бронзи як це радив Юрко Повстенко у своєму листі до „Свободи" з 1-го листопада 1984, бо такий „жест" був би рівнозначний з самодіяльним чищенням пам'ятників Бенджамина Франкліна, Томаса Джефферсона, генералів Пулаского і ЛяФаєтта, чи врешті фарбуванням Білого Дому. Усіма цими пам'ятниками відає Паркова служба, в якої є свої паровики, драбини і, що найважливіше, експерти з ділянки втримання і реставрації творів мистецтва і архітектури, і доброзичливим аматорам вона прямо не дозволяє цим займатися. Зате Паркова служба позитивно реагує, коли представники ОУВ — чи будь-який інший платник податків у ЗСА — зверне їй увагу на потребу здійснити ту чи іншу направу.

5. Управа ОУВ хоче запевнити усіх українців, яким не доводиться часто побувати у Вашінгтоні, що пам'ятник Шевченкові і парк, в якому він стоїть, знаходиться у доброму стані, а принаймні не в гіршому як десятки інших пам'ятників, що стоять під відкритим небом у столиці.

6. Як і досі, Управа ОУВ буде вживати заходів, щоб направити заподіяні біля пам'ятника шкоди, а що важливіше, влаштовувати в шевченківському парку зустрічі, віча, святкові зібрання, щоб пам'ятник часто відвідували земляки Пророка; щоб не було так,як він писав про козацьку могилу:

Наносили землі,
Та й додому пішли
І ніхто не згадає.

В суботу, 9-го березня 1985 року, о 1-ій годині, Об'єднання відзначить день народження Шевченка біля пам'ятника. Хто з читачів буде тоді у Вашінгтоні запрошений до участи.

Управа ОУВ

ПОШТОВА ДОСТАВА „СВОБОДИ"

Від половини грудня 1984 року редакція та адміністрація „Свободи" має щораз більше доказів та листів від читачів, що достава поштою дуже запізнюється, а то і поодинокі числа щоденника „Свободи" пропадають.

Хочемо з притиском ствердити, що спосіб видавання щоденника в нічому не змінився і так як в минулому кожне число друкується в ранніх годинах так, що після полудня є вже на станках і в книгарнях в Ню Йорку. Рівночасно для усіх передплатників доставляють наклад на пошту в Джерзі Сіті, яка міститься в найближчому сусідстві редакції та адміністрації при Монтґомері вул.

З уваги на те, що запізнення поштової достави „Свободи" є спричинене тільки поштовим урядом, головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис виготовив окреме письмо в цій справі, текст якого подаємо внизу.

Закликаємо наших передплатників витяти його і з відповідним супровідним письмом про погану доставу „Свободи" вислати до свого поштового уряду.

Чим більше таких листів дістануть місцеві поштові уряди, тим більша надія, що достава нашого щоденника буде краща.

TO WHOM IT MAY CONCERN:

February 1985

This is to certify that "Svoboda" Ukrainian Daily is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association and is delivered to the Main Post Office, Jersey City, N. J. 07302 on a daily basis prior to 4 p.m.

In the event that this newspaper is being irregularly delivered to you, kindly inform your local post office of your dissatisfaction and that you will seek to remedy the situation.

John O. Flis
Supreme President

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ!
НАША ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ, ЯКА МАЄ ЗНАЧНО ЗБІЛЬШИТИ УНСОЮЗ НОВИМИ ЧЛЕНАМИ ТА ЗАГАЛЬНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ТОМУ АПЕЛЮЄМО ДО ВАС, ЩОБ ПРИСВЯТИЛИ ВВЕСЬ СВІЙ ЧАС ТА ЕНЕРҐІЮ ДЛЯ ПРИДБАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ЮВІЛЕЙ БАТЬКА СОЮЗУ!

Зимовий баль ТУІА в Дітройті

Навіть холодна зима не є в стані охолодити карнавалових настроїв забавної публіки і зменшити очікувань, які українська громада метрополії Дітройт, сусідньої Канади і межуючих стейтів покладає на Зимовий баль, який кожнорічно влаштовує Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ Дітройт. Тому і цього року така імпреза не завела очікувань приблизно 330 гостей-учасників, які помимо морозу і дійсно сніговоі загрози прибули на баль, що відбувся в суботу, 26-го січня в приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені.

І не диво, бо річний Зимовий баль ТУІА є гарною подію в суспільному житті української громади, яка через останні 25 літ через традиційну презентацію мала нагоду вітати 25 річників, молодих дівчат і їх офіційнё введення в суспільне життя. Для Товариства Зимовий баль 1985 мав ще особливе значення, бо в цьому році Відділ завершує 34 літ свого існування і ролі зорганізованого українського інженера-професіоналіста в суспільному житті української громади.

Відкриваючи балеву програму, голова Відділу інж. Микола Лаврин привітав гостей і поділився з ними своїми думками про значення балю, традиції представлення дебютанток і ролю Товариства в українському суспільному і політичному житті. При тій нагоді він зложив привіт дебютанткам і висловив признання їхнім батькам за примірне виховання, як теж зложив подяку ескортам за асисту.

Сидять (зліва): мгр Ігор Козак, провідник дебюту, Надя Лаврин, член комітету, інж. Микола Лаврин, голова Відділу ТУІА, Ірена Сеник, опікунка дебютанток. Стоять дебютантки та їхні ескорти (зліва): Соня Гришко - Стефан Стасів, Стефанія Максимович - Стефан Недин, Ольга Прийма - Андрій Томків, Міка Лебедович-Дамян Козак, Христина Кордуба - Андрій Музичка, Марта Несторович - Петро Ворик, Анна Черкес - Петро Демчук, Лин Ковальчук - Юрій Федорак, Христина Градовська - Клеренс Коч.

Дякуючи членам балевого комітету за вміле виконання їм наданих завдань, він відтак передав дальше ведення програми, аранжерові балю мгрові Ігореві Козакові.

Мгр Козак, по короткому слові до гостей, заповів 26-ту презентацію і по черзі представив молодих дівчат, виголошуючи назви їхніх шкіл, представляючи їхніх родичів і товаришів забави. Дівчата виходили на залю з помітним і зрозумілим схвилюванням. Їх провожало сяйво прожектора, супровід оркестри і рясні оплески гостей. В довгих білих сукнях, обдаровані китицями троянд і вродою, вони граційозно кланялись присутнім, немов балерини на першому виступі на сцені. Той імпозантний і зворушливий момент повторявся з представленням кожної дебютантки і продовжався під час першого танку з батьками, а відтак з їхніми ескортами.

Після презентації слідувала вечеря, а відтак забава, яка тягнулася аж до ранку, коли задоволені гості, в тому велике число молоді, залишали залю із карнавaловими враженнями і споминами приємно проведених хвилин.

Зимовий баль ТУІА Дітройт був успішною імпрезою. До її успіху причинились зусилля членів балевого комітету, а особливо голови Відділу інж. М. Лаврина і його дружини Надії за обдумання подробиць програми, референта балю, молодого інж. Ю. Вороновича, опікунки дебютанток Ірени Сеник, і референтки замовлень Оксани Федорович.

Оркестра „Водограй" з Чикаґо виконала цікавий репертуар танкової музики. Приміщення Українського Культурного Центру, гостинна обслуга і смачна вечеря задоволили всі сподівання. Дохід з балю призначений на цілі шкільництва.

К.І.

Концерт української духовної музики в Чікаґо

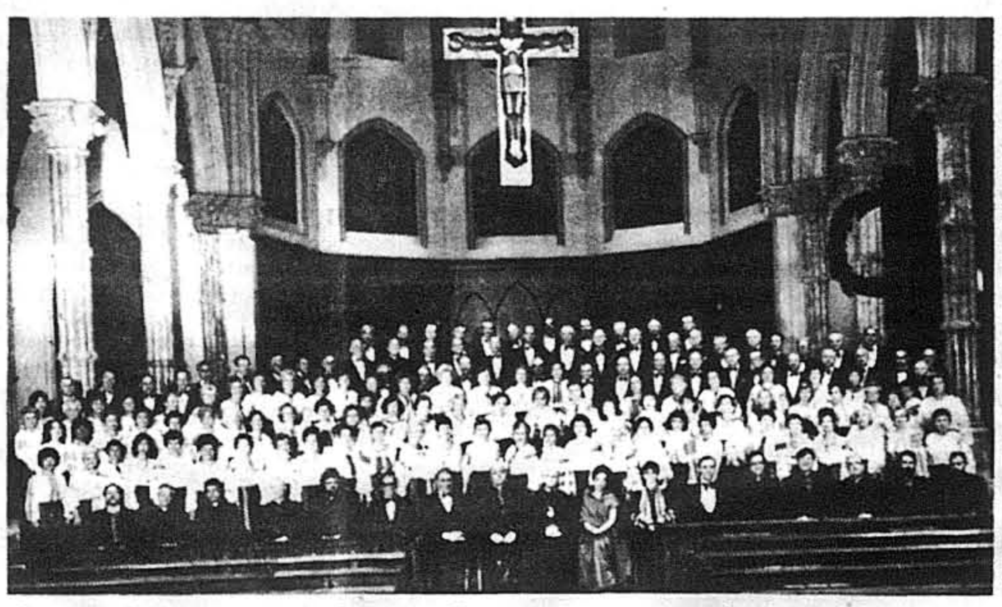
Заходами епархіяльного комітету для відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України 14-го грудня 1984 року в Чикаґо відбувся величавий концерт української духовної музики.

Римо-католицький собор св. Імени, був заповнений не лише українцями-католиками. Серед гостей були представники інших віровизнань, працівники чикаґських міських установ і взагалі велике число не-українців.

Цей концерт був присвячений трьом важливим датам у житті українців католиків: 1000-літтю існування Української Католицької Церкви в Америці, 40-літтю смерти Митрополита Андрея Шептиького та 40-літтю митрополитування св.п. Патріярха Йосифа Сліпого.

Програма концерту складалась з цінних і дуже цікавих творів українських композиторів, якими ми можемо навіть перед вибагливою публікою гордитися.

На початку ми вислухали „Сей День" Дмитра Бортнянського у виконанні збірного епархіяльного хору під керівництвом Юліяна Позняка. Другий твір Бортнянського, „Блаженні люціє", збірний хор виконав під керівництвом дириґента Юрія Яримовича. Святкове слово, наповнене глибоким змістом, виголосив англійською мовою Владика Інокентій Лотоцький.

Виконавці концерту духовної музики в Чикаґо з духовенством місцевих українських католицьких парафій. Дириґенти збірного хору (зліва): Юліян Позняк, Юрій Яримович, о. митрат Маріян Бутринський, голова епархіяльного комітету 1000-ліття, Владика Іннокентій Лотоцький, Христина Липецька, солістка, Надя Савин, акомпаністка, і дириґент Роман Андрушко.

Незабутнє враження на всіх присутніх в катедрі гостей зробила солістка з Дітройту, Христина Липецька, мецо-сопрано, при фортепіяновому супроводі піяністки мгр Наді Савин. Х. Липецька виконала три композиції: „Богородице Діво" Андрія Гнатишина, „Молитву" Ігоря Соневицького та арію з опери „Купало" Анатоля Вахнянина.

Дириґент Роман Андрушко дуже вдало уклав хоровий твір „Хваліть, діти, Господа" Бориса Кудрика для смичкового ансамблю, що було гарним контрастом до вокальних творів вищезгаданої програми.

На закінчення концерту збірний хор в супроводі смичкового ансамблю під керівництвом Р. Андрушка виконав з великим надхненням композицію Б.Кудрика „Великий є Бог".

Треба подивляти величезну працю, яку вклали організатори та виконавці, щоб приготувати таку поважну програму. Цей урочистий концерт залишиться довго в пам'яті присутніх гостей.

А для майбутнього нашого народу важливими будуть не матеріяльні надбання, а духовні скарби, які мусимо плекати при кожній нагоді.

Відбутий концерт, це гідний приклад такого плекання наших духовних вартостей в підготовці до 1000-ліття Хрищення Руси-України.

Олена Квірмбах

ФІЛІППІНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ частини окремого призначення несподівано наскочили на законспіровану криївку мусулманських партизанів і звільнили силою придержаних там римо-католицького єпископа, двох монахинь і шістьох інших осіб, закладників, яких мусулмани думали виміняти за політичних в'язнів. Перестрілка між 40-членною військовою залогою і мусулманськими терористами тривала 15 хвилин, але ніхто із захоплених не постраждав. Єпископ Федеріко Ескалєр й інші заложники перебували в руках терористів від п'ятниці, 22-го до понеділка, 25-го лютого.

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої та Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ І БАБУНІ

бл. п.

СОФІЇ з ТЕРЕШКЕВИЧІВ
ТАТОМИР

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ
та ПАНАХИДИ

в СУБОТУ, 9-го БЕРЕЗНЯ 1985 р., о год. 9-ій ранку
в церквах:

Собор Св. Софії в Римі
св. свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.
Царя Христа у Філядельфії, Па.
св. Димитрія в Торонто, Канада
св. Миколая в Торонто, Канада

Рідних, Приятелів і Знайомих прохаємо згадати Покійну у цей день у своїх молитвах.

Муж — ОЛЕКСАНДЕР
Діти — ХРИСТИНА, ОСТАП І ЛЕСЯ
з родинами

На стипендійний фонд при СУА ім. бл. п. Софії з Терешкевичів Татомир для українських студентів університетів у Бразилії складаємо: 200.00 дол. — Муж, 150.00 дол. — Діти.

Схиляємо наші голови в молитві за спокій душі

св. п. д-р мед.
ІГОРЯ ЗЕНОНА ДРОБОЦЬКОГО

який відійшов у Вічність так несподівано та передчасно, залишаючи незмірний жаль і смуток серед Друзів і Знайомих.

Скорбним Дружині і Дітям, Батькам, Братові, Стрийкові та Родині Покійного складаємо найглибші співчуття.

Пожертви на Гарвар[illegible]ий Проєкт у Тисячо-ліття Хрищення Руси-України [illegible] Ігоря зложили:

Олексій Забігайло і дочка Тереса Leonelli	$100.00
Богдан і Марта Гурко	100.00
Elisaveta Hurko-Shanahan	50.00
James and Anna Arnold	25.00
Д-р Леонід і Оксана Мостович	100.00
Марія Копитов	20.00
Омелян Катеринюк	100.00
Федосій Кравець	50.00
Walter and Eva Derr	3.00
Василь і Оксана Мельничин	50.00
Борис і мама Марія Шарий	30.00
Володимир і д-р Ірена Мойсеєнко	50.00
Володимир Цибрівський	50.00
Ілько і Ольга Цибрівський	50.00
Д-р Богдан і Орися Ткачук	50.00
Д-р Олекса і Мирослава Цибрівський	50.00
Keith and Linda Bingold	25.00
Mr. and Mrs Donald Cohen	25.00

Разом: $928.00

В ТРЕТЮ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ЯК ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ
наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО й ДІДЬО

бл. п.

д-р ІВАН ЖОВНІРОВИЧ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

23-го лютого 1985 р. в церкві св. Йосафата в Рочестері, Н. Й.

7-го березня 1985 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви за спокій Душі Покійного просить

РОДИНА

Повідомляємо б. Вояків й Українську Громаду, що в дні 15-го лютого 1985 р. покинув наші Комбатантські ряди ОбВУА, б. чотар Української Галицької Армії

бл. п.

проф. ІВАН ЗЄЛИК

нар. 3-го вересня 1899 року.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в дні 18-го лютого 1985 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку і поховано Його на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА, ВІДД. в Нюарку, Н. Дж.

Перлина..

(Закінчення зі стор. 2)

пророчо благословив, вхопавши хреста, на горі... Київ.

Та не завжди була ласкавою доля бористенців. Андрій був свідком нищівної жорстокости заподіяної кочовиками: оселю пограбували, доми й ліси спаливши. Людей оселі, що не загинули в бою, утікаючи зі собою забрали, щоб відтак їх продавати. Забрали й Ладійку. Бачив розпуку батька її — Ярія. Потішав його Андрій, як міг, впевняв, що вона повернеться, що Ісус Христос поможе. Так воно і сталось. „Ціла Русь на сараї орди йде!" — пішла Русь і подолала кочовиків! Повернулась Ладійка й поблагословив Андрій її і Олешка, щоб у подружому житті любов — наука Христа жила...

Нелегко було покидати бористенців Андрієві, але кликав „учень Стахид з Аргиполісу в Тракії". Із жалем отця прощали й бористенці, а старійшина Гнат, Олешко і волхв Тимотей провели його аж до корабля: „З Богом, отче Андрію й борзо вітайте знову між нами!". На кораблі довго думав Андрій про бористенців:" ... які щирі Божі діти, в сумирному громадському житті! Дарма, що християнства з роду не знали... Де ж це в них оця людяність узялась — серед довкільного хижацького світу?" Знав Апостол Андрій, що не стріне більш в житті таку „привітну землю з великодушними автохтонами".

Читаючи повість Р. Володимира, непомітно переносяться думки у той світ наших прапредків, якого так щиро благословив Андрій Апостол. Переживаємо й ми, поруч Апостола, багатство фолкльорних ритуалів, вірувань та красу народних пісень. Саме й тому зміст повісти просто незаступимий! А скільки філософських призадум наводить діялог Апостола Андрія з капітаном корабля Киріякідом. Він, ідучи до Тракії, стрінув еллінця Киріякіда, „що не вірує в цілу оту безчисленну ґалерію богів на Олімпі". Назустріч його зневірі йдуть слова Апостола Андрія про науку Христа. Не без того, щоб читаючи, й собі не потонути в глибину призадуми, бо й посьогодні те питання не одного з нас у полон бере, то значить питання про Бога. Ось, як Апостол Андрій пояснює деякі сумніви Киріякіда: „Коли погодитися з поняттям універсальности Бога, тоді Бог не є окремим від нас поняттям, а частиною нас самих, тим то й часткою цілого світу. Я б сказав, це власне й є саме буття".

• • •

Догоряє день. Апостол Андрій на хресті збирає останки сил, щоб подякувати: „Покірне тобі спасибі, Христе, Божий сину, що дав мені ще раз у сні на хресті, пережити улюблену місію всього мого життя — отам на півночі, над Бористеном, серед людей щедрих і миролюбних... Благословенні будьте, мої любі діти, Ладійко, Соколе, Олешку, Прокопе й усі ви — земляки Ярія, Галки, Гната, Тимотея. Благословенна будь, земле плодюча й наллята соками, над Дніпром, що прийняла зерно Христової науки".

Тридцятого листопада відійшов назавжди Апостол Андрій туди, де ждав його Учитель Христос. „Звістка про відхід Андрія в вічність ще довго не досягне дніпровських берегів, де його день-у-день виглядають".

Виглядають й по сьогодні, ждуть його пророчих слів у Києві... Прекрасна ж бо зустріч, Тисячоріччя Хрищення України, змістом повісті Р. Володимира і тим то вона залишиться перлиною у намисті нашої історії.

А хто є Р. Володимир? До якої ділянки нашої літератури належать його твори? Нехай розкаже „Андрій Первозванний". Чейже незаперечним є те, що діялог головних дієвих осіб у творі є дитиною думок автора...

Рятуймо українських хліборобів

Багато пекучих проблем нашогоісходу можна розв'язати спільними силами. Такою дуже важливою проблемою, яка вимагає до своєї розв'язки участи нашої організованої спільноти — це економічна ситуація українців на поселеннях у Бразилії, а зокрема хліборобів, що творять подавляючу більшість тамошнього українського громадянства.

Періодична допомога грішми, одягом і т.п. дає тільки хвилеву полегшу, але не розв'язує самої проблеми на довшу мету, що в її основі є брак відповідної кількости землі, щоб виживити родину та мати хоч мінімальний дохід.

Зосереджуємо пильну увагу на Вразилію тому, бо там живе більша кількість українців, які зберігають рідні звичаї та традиції, а їхня молодь це прямо невичерпний резервуар нової зміни, яка під релігійно-національним оглядом може оживити українські поселення в різних країнах і сповільнити процес винародовлення.

Восені минулого року оо. Василіяни Петро Бальцар і Василь Зінко - відомі релігійні та громадські діячі в Бразилії, виготовили проєкт, в якому подали кілька найкращих способів допомоги тамошнім українцям, що в наслідок небувалої інфляції знайшлися в дуже важкому економічному положенні. Тому що 75 відсотків наших людей живе там з хліборовства, їм треба присвятити найбільше уваги. Частина з них, що має більше дітей (від 8-10) відчуває брак землі, яку легко можна набути за поміркову ціну. Дехто з причини заборгування мусить продавати фарму та йти до міста в надії, що там краще виживить родину. Але зріст безробіття густо-часто не дає змоги знайти відповідну працю і поволі стає нуждарем, а діти деправуються серед міського шумовиння. Через ризиковну втечу зі сіл кілька наших церков закрито.

Одинокий рятунок — це допомога землею та грішми на сплачення довгів українським потребуючим хліборобам. Спільним зусиллям наших допомогових організацій у ЗСА та Канаді можна легко здійснити цей благородний і дуже корисний плян. Отці Василіяни зладили список 32-ох наших хліборобів з дітьми, що знаходяться у великий економічній скруті.

Копії цього списка доручено Світовій Суспільній Службі при СКВУ, Суспільній Службі Українців Канади та ЗУАДК. Досі названі харитативні організації не проявили ще жадної ініціятиви в цьому напрямі.

Щоб зрушити з місця ту наглячу справу д-р Микола Ценко, голова допомогової Комісії ЗУАДК, відкрив окреме конто при цій установі для допомоги землею нашим хліборобам у Бразилії і на ту ціль задеклярував княжий дар у сумі 10,000 дол. Шляхетний жест д-ра М. Ценка стає будуючим прикладом до наслідування для українців ЗСА і Канади.

Віримо, що тепер після вияснень та заохоти, наші доброчинні установи та багатші громадяни поспішать зі щедрими пожертвами на допомогу братам у Бразилії, які вірно зберігають релігійно-національні традиції та в цьому дусі виховують своїх дітей, що поголовно вживають українську мову, масово відвідують наші церкви та школи, учащають на вищі студії та багато з них вступають в духовний стан і до монаших чинів. В одній тільки родині хлібороба Ляховича є чотири духовні покликання.

У почутті відповідальности за долю нашої української спільноти не можемо злегковажити цієї важливої справи. Конто вже відкрите в ЗУАДК. Певно вкоротці зроблять це і другі наші харитативні установи. Тож складаймо пожертви! Ставаймо спонзорами поодиноких родин. Про хід рятункової акції українських хліборобів у Бразилії, за згодою наших редакцій, будемо пильно звітувати в українській пресі.

Додамо, що проєкт оо. Василіян на черговому місці щодо ваги ставить стипендійну акцію для допомоги студентам у Бразилії, яка вимагає теж багато дбайливої уваги нашого громадянства Північної Америки. Цю акцію з успіхом веде СУА.

Дальшою пильною справою є достава українських шкільних читанок (уживаних), платівок і магнітофонних стрічок з українськими піснями.

Жниво велике — треба тільки більше робітників, доброї волі, ідейности та щедрої жертвенности. Наше патріотичне громадянство вже не раз дало переконливий доказ, що воно вирізняється цими шляхетними прикметами своєї чутливої української душі.

Олександер Татомир

ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

Сиракюзи, Н. Й. — Карпатський Лещатарський Клюб інформує, що в суботу, 3-го березня ц.р., у місцевості Сонг Мт. Таллі, Н. Й., шлях 81, виїзд ч. 14, 15 хвилин на південь від Сиракюзів, відбудуться лещатарські змагання за першість УСЦАК та мандрівну чашу в пам'ять д-ра Мирослава Орловського. Видача чисел о год. 8:30 рано, а опісля великий крутобіг, чоловіки, жінки, сеньйори, юнаки і юначки (14-18), хлопці і дівчата (9-14). Год. 7-ма вечора — бенкет, роздача нагород у залі Бест Вестерн Нортвей Інн. Зголошення змагунів приймається через спортові товариства з оплатою 15 долярів від особи. Учасники з Ню Йорку можуть скористатись з автобуса, який виїде з-під УНДому при 2-ій авеню у п'ятницю, 1-го березня, о год. 7-ій вечора. Ціна переїзду 30 дол. для дорослих, 20 дол. для молоді і студентів. Зголошуватись треба на адресу: George Popel. 68 Meado Ave., Franklin Park, N. J. 08823; tel.: (201 297-0786. Приміщення можна замовляти індивідуально у Best Western Northway Inn. 400 7th N. St. N. Syracuse, N. Y. 13212. Tel.: (315) 451-1511.

Д-р Лука Луців...

(Закінчення зі стор. 2)

прокази" і додає фальшиву заввагу: „Можливо, що тут була захована певна алегорія — самопожертва в ім'я інтересів народу, бо лицар тут виступає оборонцем народних прав". Але ні Кирилюк, ні Кобилецький не згадують про глибоку релігійність і чудо уздоровлення Генріха (Л. 143).

В останній статті нашої книги д-р Луців говорить про Франка як сатирика, який мав гостре перо і не одному сказав багато правди оцим літературним стилем. Писав він сатири прозою та віршем, звертаючи вістря сатири чи то проти окремих осіб, чи груп або партій, а то й критикуючи політичні відносини в Галичині, під польськими шиканами. Висмівав поет і москвофілів, їхню боротьбу за азбуку, за йор, йори та ять (в поемі „Ботокуди"). Написав теж сатиру на рутенців. У „Передмові" до сатири „Рутенці" писав: „Живучи довгі літа серед різнородних партій та відтінків галицької Руси, мав нагоду додивлятися докладніше, ніж хто інший, до тої сумішки неконсеквенцій, мрій, непорозумінь та простого нерозуміння, серед якої жиє, ділає та обертається чоловік із руської інтеліґенції". (Ліж 147, III,5).

Замітна теж сатира — оповідань „Свинська конституція", де свиня має більші привілеї у польських урядовців ніж руський хлоп. Большевицька критика потрактувала по-своєму і цей літературний жанр. А. Халімончук написав працю п.з. „Суспільно-політична сатира Івана Франка". Львів 1955. Він твердить, що „Франкова зброя сатири спрямованої проти шовіністичної і націоналістичної ідеології, не заржавіла, вона діє з усією силою" (ст. 91, Л. 148).

В загальному треба ще додати, що большевицькі літературознавці пхають Франка до „критичного реалізму", бо цей напрям мав бути попередником теперішнього визнаного урядом „соціялістичного реалізму". (Л.Л. 124:) „А в дійсності у Франка знаходимо різні літературні напямки: романтичний, реалістичний нетуралістичний і навіть імпресіоністичний. Сам Франко сказав, що „кожний літературний напрям добрий, коли його репрезентанти справжні таланти".

Оглядаючи велику книгу д-р Луки Луцева, я засередив увагу на його літературознавчому розгляді творчости Івана Франка. В рамках короткої доповіді схоплено щонайважливіше. Поминаю рецензії, теж дуже цікаві, не затримуюся на бібліографії публікацій нашого сеньора, що обіймає роки 1915-1975. І рецензії і бібліографія не одному літературознавцеві відкривають тайники нашого культурного життя протягом 60-ох років. Згадую ще про автобіографію д-р Луцева п.з. „Трохи про самого себе", яку ми чули з уст автора тому кілька років на його ювілеї. Та слово „трохи" каже нам догадуватися, що наш сеньйор написав точнішу автобіографію, головно про часи студій, педагогічної праці, редакторської, а найбільше про наукову працю. Д-р Луців далі працював як рецензент, і, як зачувати, ці нові праці появляться новою кнжкою.

Коли основно розглянемо наукову й публіцистичну працю д-ра Луцева, що виявлена в цій книзі, стверджуємо: Наш невтомний працівник пера стояв за правду в друкованому слові, за християнський стітогляд літературної і наукової праці, за етичність у слові і письмі. Тому й він сміливо й безкомпромісово критикував усяку неправду в науці і літературі, а головно в підбольшевицьких умовинах. І якраз в оцьому ця його велика заслуга, що він став в обороні української культури перед ворожими затіями. Цим саме д-р Лука Луців поклав підвалини під майбутню безсторонню оцінку літератури й літературознавства в вільній суверенній Україні.

ВИБУХ ГАЗУ І ВОГОНЬ в одній із французьких копалень був причиною смерти 19-ох вуглекопів. Біля 200 осіб були поранені, але процес витягнення їх із шахт на гору тривав досить довго і тому тяжче пораненим також грозить смерть, зокрема тим, які втратили багато крови. Випадок трапився в місцевості Форбах у східній частині Франції 3,000 футів під землею. В загальному в копальні знаходилось тоді 900 робітників. Спеціялісти перевіряють тепер причину вибуху.

У НЮАРКУ, Н. ДЖ., ПІСЛЯ двох майже мертвих декаду мистецькому світі, заіснувало пожвавлення і обнова. Як інформують, — в цьому місті від 1970 року проживало всього понад двадцять малярів-скульпторів, та мистців із різних ділянок — сьогодні їхнє число зросло до ста осіб. Вважають, що це позитивне явище перш усього можна приписати цьому, що мистці були примушені покинути Менгеттен із-за неймовірно високих чиншів за помешкання і перенестись до Нюарку, де могли майже за безцінок відкрити нові мистецькі галерії, відсвіжити старі і спонукати власників із двох великих порожніх будівель перебудувати апартментові доми для мистців, створюючи цим самим пригожі обставини для їхньої творчости.

Американсько...

(Закінчення зі стор. 2)

ко-совєтських взаємин, мовляв, ведення таких розмов може в майбутньому привести до нормалізації тих стосунків і на інших відтинках. На практиці це означає підсунути під зелене сукно всякі „дразливі" проблеми, в тому й поневолених Москвою народів не актуалізувати питань поневолення людини в СССР, обмежуватися лише до теоретичних заяв у цій справі, наприклад, з нагод „Тижня поневолених народів" тощо. На практиці це означає припинення акції так зв. проєкту демократії. Як відомо, в СССР довкола цього проєкту піднесли були в свій час великий шум. Сьогодні в ЗСА ця справа застрягла десь в кулюарах американської бюрократії і плян ідеологічного наступу на совєтський тоталітарний комунізм, що його висунув президент Реґен, не діє і хто знає чи взагалі діятиме. Це є лише доказом, наскільки сильні є впливи американських „детантистів" на зовнішню політику ЗСА. Це зокрема стосується Державного департаменту, де ще сидить чимала кількість „старої ґвардії".

Безумовно, політика „з позиції сили", що її започаткував президент Реґен і його прихильники матиме великий вплив на дальше формування американської політики супроти СССР. Зокрема слід рахуватися з негативними результатами переговорів з СССР в справі роззброєння в зв'язку з тим, що президент Реґен хоче не лише переговорів, а й конкретних результатів тих переговорів, спертих насамперед на контролі роззброєнь і поступках СССР. Але все це аж ніяк не актуалізує проблем поневолених Москвою народів, як складового чинника американської політики. На шляху до здійснення саме такої політики лежить ще надто багато колод.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В БРУКЛИНІ

Бруклин, Н. Й. — В неділю, 3-го березня ц.р., о год. 1-ій по полудні, тут у приміщенні цілоденної школи, заходами Об'єднаного Комітету Українських Організацій Бруклину і української католицької парафії відбудеться Шевченківський концерт. Святочне слово виголосить Богдан Богуш, новоприбулий українець з Польщі, а у мистецькій частині виступлять: хор церкви св. Духа під дириґентурою Лева Рейнаровича, оперний співак Л. Рейнарович сам і в дуеті з Т. Шайдою, декляматорки М. Рейнарович і Н. Литвин, гурток бандуристів під керівництвом Л. Ларсон, шкільні діти. При фортепіяні проф. Тарас Левицький.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 3-ГО БЕРЕЗНЯ 1985 Р.

Гартфорд, Конн.— 277-ий Відділ УНСоюзу, Братство св. Івана Хрестителя у Гартфорді відбуде свої Річні загальні збори в неділю, 3-го березня 1985, в залі Українського Народного Дому при 961 Ведерсфілд Авеню у Гартфорді із вичайним порядком нарад, який включає звіти за минулий рік та вибір Уряду на 1985-ий рік. Проситься всіх членів прибути.

Семен Кравець, секретар

СУБОТА 16-ГО БЕРЕЗНЯ 1985

Гемпстед, Н.Й. Річні загальні збори 327-го Відділу УНС „Запоріжська Січ" відбудуться о 7-ій год. в приміщенні Українського Католицького Центру св. Володимира 226 Uniondale Ave., Uniondale N. Y.

В. Шпачинський, голова
З. Зарицька, фін. секр.

НЕДІЛЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ 1985

Чикаґо, Ілл. Управа 22-го Відділу Українського Народного Союзу повідомляє, що Річні загальні збори Відділу відбудуться о год. 1-ій по полудні в домі УНСоюзу при 845 Н. Вестерн вулиці.

Управа

НЕДІЛЯ 10-ГО БЕРЕЗНЯ 1985

Елізабет, Н. Дж. Річні загальні збори 37-го Відділу УНС відбудуться о год. 12:00 полудне, зараз по Службі Божій, в церковній залі при Grier Ave. Elizabeth, N.J.

Просимо членів про численну участь.

Ольга Осередчук, секр.

● РОЗШУКИ ●

АНДРІЯ РАВУ з 1921 року, зі села Плугів, повіт Золочів, Україна, пошукує сестра Текля Рава, замужна Наконечна. Хто знав би про нього або він сам прошу писати до:

Tekla Nakoneczny]
228 Ann St.
Phoenixvl. Pa. 19460

● РІЗНЕ ●